

د روزی شل مسایل

لیکوال

(مولانا احمد شاه حفظه الله تعالی)

راتوولونکې

Ketabton.com

د سریزې پرځای

روژه یو نعمت

روژه د الله جل جلاله یو ستر نعمت دی، خو موږ به څرنگه ددې نعمت په ارزښت پوه شو په داسې حال کې چې د ژوند ډیره برخه مو دنیاوي چارو ته ځانگړې کړې ده او تل له سهار نه تر ماښام پورې هڅه کوو چې څرنگه په دې ډگر کې پرمختگ وکړو.

په داسې حالاتو کې به مونږ څرنگه پوه شو چې روژه د مسلمانانو لپاره د الله جل جلاله له لوري یو ستر نعمت دي، پ روژه مبارکه میاشت کې چې د الله جل جلاله له لوري پر مسلمانانو کوم برکتونه نازلېږي د هغو درک هغو خلکو ته کیږي چې د دنیا پرځای یې اخرت ته مخه کړې ده لکه په حدیث شریف کې راځي: یو ځل رسول الله صلی الله علیه وسلم د رجب یا برات میاشت ولیده نو داسې دوعا یې وکړه: **اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَشَعْبَانَ وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ** ^(۱)

ژباړه: یا الله مونږ ته په رجب او شعبان میاشت کې برکت کیوډي او تر رمضان مو ورسوي؛ یعنې مونږ ته دومره عمر راکړي چې د رمضان میاشت مو نصیب شي.

له دې څخه مونږ ته معلومیږي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د روژې مبارکې څومره لیاوال وه!

د همدې له برکته ډکې میاشتي د مسایلو د راټولولو په موخه مې انټرنیټ ته مخه کړه او بالاخره په دې وتوانیدم چې د روژې شل مسایل راټول کړم، که څه هم د کتاب د چاپولو وس مې نه درلود نو دا مې غوره وگڼله چې هغه یوه یوه مسئله ترتیب کړم او ستاسې په درانه حضور کې یې کیږدم.

— جان محمد مخلص —

ستاسو د نیکو دوعاگانو په هیله

اول بحث: د روژې تعريف: (صوم) روژه په لغت کې بندولو ته وايي. د روژې اصطلاحې مانا: روژه په اصطلاح کې د ځان بندول دي، د خوړو، څښو او جماع څخه د فجر صادق (سبا راختلو) څخه تر لمر پريوتلو پورې. فقه السنة (۳۸۷- زادالمعاد ۲۲۲/۱

دويم بحث: د روژې د فرضيت تاريخچه:

د رمضان د مبارکې مياشتې روژه د هجرت په دويم کال د شعبان د مياشتې په دويمه نېټه د دوشنبې په ورځ فرض شوه. فقه السنة ۳۸۲/۱، علامه ابن القيم په خپل کتاب زادالمعاد کې ليکي، چې رسول الله (صلى الله عليه وسلم) (نهه رمضان) روژه نيولې ده، او همدارنگه نوموړي د روژې فرضيت په درېيو (۳) مراحلو ويشلي.

لومړۍ: کله، چې روژه فرض شوه؛ نو انسان لپاره خپله خوښه و، چې روژه نيسي او که د روژې نيولو پر ځای فديه ورکوي.

دويم: په دويمه مرحله کې د روژې فرضيت به د ويده کېدلو څخه پيل کېده، که څه هم يو شخص به د شپې لخوا ويده شو.

درېيم: په درېيمه کې د روژې نيول د سبا (فجر صادق) څخه پيل او د لمر تر ډوبېدو پورې دوام کوي، چې د شپې پر مهال د انسان لپاره خوراک، څښاک او د خپلې بي بي سره جماع کول روا دي. زادالمعاد ۲۲۷/۱، کې ليکي د درېيمې مرحلې روژه د قيامت تر ورځې پورې دوام لري. په بخاري کتاب کې د براء ابن عازب (رض) حديث نمبر ۱۹۱۰ وگوره، او د لا ډېرې پوهې لپاره تفسير ابن کثير ۳۰۲/۱ (ط بروت) وگورئ.

درېيم بحث: د روژې حکم

د رمضان د مبارکې مياشتې روژه نيول په هر عاقل، بالغ مسلمان باندې فرض ده (چې کوم شرعي عذرونه لري) او منکر ور څخه کافر دی. سورة البقره اية ۱۸۴ فقه السنة ۳۸۳/۱

څلورم بحث: د روژې څېنې ډولونه:

روژه په څو ډوله ده. فرض، لازم (واجب)، سنت، حرام، مکروه

۱: د رمضان د مبارکې مياشتې روژه فرض ده. ۲: نذري روژه لازم او واجب ده. ۳: د عاشورا (د محرم

لسم، د عرفې ورځ، د دوشنبې او پنجشنبې ورځ همدارنگه د ايام البيض (د هرې مياشتې ديارلسم،
خوارلسم، پينځلسم) روژې سنت دي، چې په صحيح رواياتو کې يې
ذکر راغلي دي. فقه السنة ۱/۳۹۷-۲۰۲ مشکوة المصابيح ۱/۲۳۳-۲۴ (ط بروت)

۴: ناروا (حرامه) روژه يانې په دغو ورځو کې روژه نيول الله پاک حرامه گرځولې، لکه: د کوچني او
ستر اختر په ورځ روژه نيول، همدارنگه د ستر اختر د دويمې، درېيمې او څلورمې ورځې روژه نيول
ناروا دي چې دېته ايام التشرېف وايي. د تل لپاره روژه نيول چې يوه ورځ هم نه افطار نکوي، او
دوه، درې ... ورځې پرلپسې روژه نيول چې صوم وصال ورته وايي ناروا دي. فقه السنة ۱/۳۹۳-
۳۹۷ او مشکوة المصابيح کتاب الصوم.

پينځم بحث: د روژې د نه نيولو گناه:

هر څوک چې د روژې فرضيت څخه انکار کوي؛ نو کافر او مرتد بلل کېږي، او هغه څوک چې د
رمضان روژه فرض گڼي او نه يې نيسي؛ نو دا د کبيره گناه مرتکب دی او دغه کار فسق، فجور او
معصيت دي. رسول الله فرمايې (چا چې د رمضان مبارکې مياشتې يوه روژه قضداً او بې له شرعي
عذره وخورله؛ نو کچيرې ټول عمر روژه ونيسي؛ نو د يوې قضا شوې روژې ثواب نه شي پوره کولی.
مشکوة المصابيح) ۲۰۱۳ (بخاري ترجمة الباب)

د ابن عباس څخه په يو روايت کې راغلي، چې اسلام پر دريو شيانو بناء دی، يانې د اسلام
اساسات درې دي، چا چې يو پرېښود؛ نو کافر دي، (د مسلمانانو امير به يې وينه تويوي)

۱: ددې خبرې گواهي ورکول، چې اله، معبود او د عبادت حقدار يوازې الله دی، بل هيڅوک نشي
کېدلی.

۲: د فرض لمونځ ادا کول، ۳: د رمضان د مبارکې مياشتې روژه نيول.

رواه ابويعلى والديلمي وصححه الذهبي فقه السنة ۱/۳۸۴

شپږم بحث: د روژې اهداف:

علامه ابن القيم رحمه الله فرمايي، چې د روژې اصلي موخه د الله (جل جلاله) سره مينه، محبت او د هغه رضا حاصلول دي، همدارنگه روژه د الله (جل جلاله) او بنده ترمنځ يو خاص او پټ راز دی، چې بل څوک پرې نه پوهېږي. بې له الله (جل جلاله) څخه، چې دغه انسان خوراک، څښاک او جماع نه کول يوازې د هغه لپاره پريښي چې په دې خبره انسانان او بني ادم نه خبرېږي؛ نو ځکه وايو، چې د روژې هدف د خوراک څښاک او د جماع د شهوت کنترول او برابرول دي، چې انسان په دغه مياشت کې د آخرت او جنت د نعمتونو د لاس ته راوړلو لپاره تيار او وروزل شي، او د روژې بل هدف انسان ته د وږو، مسکينانو، بنديانو، مجاهدينو او مهاجرينو د حال يادونه کوي، چې پر خپل ځان د شيطان لارې بندې کړي ځکه کله، چې خوراک او څښاک کنترول شي؛ نو وينه او د وينې رگونه کنترول او د شيطان لارې بندې او تنگې ش، چې په پايله کې روژه د انسانانو لپاره د شهواتو او شيطان په مقابل کې واگي او ډال گرځي، چې د گناهونو نه پرې ځان د الله په مرسته ساتي. روژه د نيکانو لپاره د باغيچې مثال لري، چې يوازې د الله (جل جلاله) لپاره تر سره کېږي. **زاد المعاد** ۲۲۲/۱

د روژې گټې:

الله تعالی فرمايي: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** [البقرة: 183] (سورة البقره ۱۸۳)

ژباړه: (ای مومنانو! فرض شوې ده په تاسو لکه چې په مخکینو مسلمانانو فرض شوې وه. ددې لپاره چې په تاسې کې تقوا او پرهیزگاري پیدا شي) قرطبي په ۲ جز ۲۱۰ مخ کې لیکي چې په يهودو او نصارو يوه يوه مياشت روژه فرض وه. خو دوی بيا په کې زیاتوالی راوستو. او د مجاهد څخه قرطبي نقل کوي چې روژه په هر امت فرض وه. او تشبیه په نفس فرضیت کې دی .

د روژې نیولو پنځوس گټې. او د نه نیولو پنځوس زیانونه چې دا گټې انسان له لاسه ورکوي.

۱: د روژې په هره شپه کې الله تعالی ځېنې بنده گان د اور څخه خلاصوي. (مشکوٰة ۱۷۳)

۲: د روژې په راتللو سره د دوزخ دروازې بندېږي. (مشکوٰة ۱۷۳)

۳: د روژې په مياشت کې د لیلۃ القدر شپه شتون لري چې د زرو مياشتو څخه غوره ده .

۴: د روژې اجر د نورو عملونو څخه زیات دی چې د ۱۰ څخه تر ۷۰۰ پورې اجرونه ورکوي.

۵: روژه نیونکي لپاره خوشحالي ده د روژه ماتي په وخت کې.

۶: روژه نیونکي لپاره خوشحالي د قیامت په ورځ کې چې د الله تعالی سره لېدنه کوي.

- ۷: د روژه نيونکي خوله بنايسته بوي کوي.
- ۸: د روژه نيونکي د خولي خوشبويي د الله تعالی په وړاندي د مشکو د خوشبويي څخه ډېره خوښه .۵۵
- ۹: روژه د شيطان لپاره ډال دی.
- ۱۰: روژه باطلو ته ډال دی.
- ۱۱: روژه د دوزخ د اور لپاره ډال دی.
- ۱۲: روژې سره انسان د بدو خبرو او شور څخه بچ کېږي.
- ۱۳: روژې سره انسان بدو ردو او جنگ څخه بچ کېږي.
- ۱۴: روژه نيونکي به جنت ته د باب الريان دروازي څخه ننوځي. مشکوة المصابيح ۱۷۳
- ۱۵: د روژې په راتللو سره شيطانان او پيريان تړل کېږي. (مشکوة ۱۷۳)
- ۱۶: د روژې په راتللو سره د جنت دروازي خلاصېږي. (مشکوة ۱۷۳)
- ۱۷: په روژه کې د الله تعالی له لورې اعلان کونکي اعلان کوي. چې ای د خیر غوښتونکيه! د خیر غوښتنه کوه. او د شر غوښتونکيه! د شر څخه ځان وساته. (مشکوة ۱۷۳)
- ۱۸: د روژې مياشت د برکت او د خیر مياشت ده. (چې انسان ته په روژه نيولو حاصلېږي) (مشکوة ۱۷۳)
- ۱۹: روژه د مسلمانانو لپاره شفارس کوي چې الله تعالی دا بنده وښه. (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۰: رسوالله (ص) فرمائي: چې هر هغه انسان چې روژه ونيسي. د ايمان له کبله او د ثواب د غوښتلو له کبله؛ نو مخکني گناهونه يې بښل کېږي. (بخاري، مشکوة ۱۷۳)
- ۲۱: د روژې نسبت الله تعالی ځانته کړی چې دا زما لپاره ده.
- ۲۲: روژه کې نفل عبادت الله تعالی په فرضو عبادتونو سره قبلوي. (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۳: روژه کې فرض عبادات الله تعالی په ۷۰ عبادتونو قبلوي. (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۴: روژه د صبر مياشت ده. او د صبر ثواب او بدله جنت دی. (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۵: روژه د همدردی او احساناتو مياشت ده. (د فقيرانو مسکينانو، کونډو ضعيفانو سره) (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۶: د روژې په مياشت الله تعالی د مومن رزق زياتوي. (کله په مقدار سره کله په کيفيت او برکاتو سره) (مشکوة ۱۷۳)
- ۲۷: روژه ماتې ورکول روژه دار انسان ته په دې سره گناهونه بښل کېږي او نفس د اور څخه خلاصېږي. او په دې سره د روژه نيونکي په اندازه ثواب دی. (مشکوة ۱۷۳)

۲۸: هر انسان چې روژه دار مور کړي. الله تعالى به د داسې حوض خخه اوبه ورکړي. چې بيا به نه تږي کېږي. تردې چې جنت ته ننوځي. (مشکوٰۃ ۱۷۴)

۲۹: دروژې مياشت اول يې رحمت منځ يې بېنل او اخري يې د اور خخه خلاصون دی. (مشکوٰۃ ۱۷۴)

۳۰: روژه دار ته په اخري روژې نيولو سره گناهونه بېنل کېږي لکه مزدور ته چې مزدوري په اخر کې ورکول کېږي. او دا يوازې د ليلة القدر شپې پورې ځانگړې نه ده.

۳۱: روژه د الله تعالى او بنده ترمنځ يو راز دی. چې دا راز بل چا ته نه ښکاري. د الله تعالى خخه پرته نورو ته او نور عبادات خو ښکاره وي. قرطبي ۲-۲۰۹

۳۲: رسول الله (ص) فرمائي دي: هر انسان چې روژه ونيسي يوه ورځ د الله تعالى د رضا لپاره او په دې سره يې خاتمه وشي. نو دا به جنت ته داخل شي. رواه احمد الترغيب والترهيب ۱۴۱۰ مخ و صححه الالباني.

۳۳: رسول الله (ص) فرمايلي دي هر هغه انسان چې روژه ونيسي د الله په لاره کې نو د دوزخ اور به ترې د سلو کلنو په مزل لري وي. الترغيب والترهيب و صححه الالباني.

۳۴: رسول الله (ص) فرمايلي دي چې د روژې په شپه او ورځ کې انسان الله تعالى د دوزخ خخه بچ کوي. او د مسلمانانو دعا قبلوي. الترغيب والترهيب و صححه الالباني. ۱۴۴۲.

د ځای د کمښت لامله مو ټولې گټې نه شوي يادولي.

اووم بحث: د انسان پر نفس باندي د روژې اغېز

ابن القيم رحمه الله په خپل کتاب کې زاد العماد کې فرمايې چې پر نفس او بدن باندي د روژې اغېز ډېر عجيب دی، چې څوک پرې پوه شي، هغه دا چې روژه د انسان د بدن غړي او قوتونه د فاسدو غذاگانو او د هغې د خرابو اجزاوو خخه ساتي، چې د انسان د هاضمې جهاز او رگونو د پاکوالي لامل گرځي، چې په پايله کې د زړه او معدې خخه بوج کمېږي، چې دا ټول د انسان د روح، روغتيا او اندامونو د سلامتيا لامل گرځي، چې سالم او قوي اندامونه انسان سره د تقوی په خپلولو او د الله (جل جلاله) په عبادت او راضي کولو کې مرسته کوي. دا ځکه چې د انسان اړيکې او اړوند د خواهشاتو خخه پرې شي او يوازې د الله پاک عبادت ته متوجه شي. زاد العماد ۱/۲۲۲

اتم بحث: د روژې ماتونکې (مفطرات):

د بحث د پيل خخه مخکې يوه خبره د يادونې وړ ده، چې په روژه کې په هېره او سهوې سره خوراک، خښاک او جماع باندي کفارو او قضاء نشته. هدايه ۱۰۵/۲

۱: په جماع کولو سره روژه ماتېږي، او کفارو پرې لازمېږي. کفارو يې د يو مريې يا وېنزي ازادول يا

هم دوه مياشتې پر له پسې روژه نيسي او يابه شپيتو مسکينانو ته د غرمې او ماښام ډوډۍ ورکوي.
 ۲: خوراک کول، ۳: څښاک کول. ۴: قصداً قی کول، که په ډکه خوله وي او که نه وي. ۵: په ډکې خولې سره قی کول، هدايه ۱۰۲/۲، فقه السنة ۴۱۲/۱

۶: استمناء (ياني د خپل بدن څخه مني، نطفه خارجول) چې په لاس سره وي، که په شهوت سره نظر وکړي، او يا بنځه بڼکل کړي او يايې ځان سره پيوست کړي، او که نطفه ترې خارج نه شي؛ نو روژه نه ده ماته قضاء هم نشته دی. فقه السنة ۴۱۲/۱

۷: که انسان په دې گمان خوراک وکړي، چې سبا شوي نه دی؛ خو سبا شوی وي، يا لمر ډوب شوي دی او هغه نه وي ډوب شوی؛ نو قضا به راوړي، چې دا د جمهور و علماء او څلور امامانو قول دی، فقه السنة ۴۱۲/۱، هداية ۱۳۰/۲

۸: بې هوشۍ سره روژه ماتېږي، ۹: چې انسان ليونی شي هدايه ۱۲۲/۲-۱۲۷

۱ يادونه: په ځينو مفطراتو (د روژې ماتوونکې) کې د روژې قضاء او كفاره دواړه شرط دي. لکه جماع او ځينو نورو کې قضاء شته او كفاره يې نشته لکه د حيض او نفاس لامله

۲ يادونه: اهل علمو دا قاعده ليکلې ده، چې بدن ته د هاضمې جهاز غذا څخه داخله شي؛ نو هغې سره روژه ماتېږي. هدايه ۱۱۵/۲، اعلاء السنن ۱۴۲/۹

نهم بحث: هغه څه، چې روژه پرې نه ماتېږي.

۱: غسل کول او اوبو کې ډوبېدل، ۲: رانجه استعمالول، ۳: سترگه، غوړ او پوزه کې قطره (څاڅکي) اچول، ۴: د خپلې بنځې بڼکلول چې د انزال (د مني د خارجېدو) ويره نه وي، ۵: مضمضه (په خوله کې اوبه اچول) او استنشاق (پوزې ته اوبه اچول) سره روژه نه ماتېږي، په دې شرط سره چې داوبو اچولو پر مهال قصداً اوبه تيرې نه کړي، ۶: خوشبويې (عطر) استعمالولو سره، ۷: که پر روژې انسان د جنابت په حالت کې سبا شي، ۸: د ماښام نه تر سبا ختلو پورې د روژه نيونکي لپاره خوراک او څښاک روا دی. ۹: په بڼکر لگولو او د بدن څخه د وينې په ويستلو روژنه ماتېږي، ۱۰: د مسواک په استعمال سره فقه السنة ۴۲۱-۴۲۱

لسم بحث: هغه کارونه چې په روژه کې ناروا دي:

۱: هر ډول ناوړه کار، فسق، فجور، او بدعت تر سره کول په روژه کې ناروا دي، ځکه د روژې موخه د شهواتو څخه د نفس بندول دي، چې کنځلې کول، غيبت، زنا، فحشا، برېښوالي په اړه خبرې کول، په چا پسې بد ويل، دروغ ويل، د نظر ناوړه استعمالول، ریا کاري، فلمونه کتل، بې گټې مجلسونو کې کيناستل او داسې نور ناوړه اعمال هغه څه دي، چې مسلمانان بايد ترينه ځان وساتي، فقه السنة

یوولسم بحث: ځېني مهم عبادتونه.

هر مومن به دغه میاشت کې ډېر عبادتونه کوي او په ځانگړي ډول په وروستیو لسو شپو کې.

۱: قرانکریم تلاوت کول، د هغه تعلیم، تدریس، لفظي مانا، ترجمه او تفسیر کې برخه اخیستل او د قرانکریم د علومو په مجالسو کې برخه اخیستل.

۲: سخاوت یانې د نفقې او صدقې په ورکولو کې پراخي، نبی (ع) به په دغه میاشت کې ډېر سخاوت کولو. بخاري.

۳: د الله تعالی ذکر، دعاگانې، نوافل کول.

۴: وروستیو شپو کې د نورو شپو او میاشتو په پرتله ډېر عبادت کول لازم دي، کله به چې د رمضان وروستی لس شپې راغلې؛ نو رسول الله (ص) به په دې شپو کې ډېر عبادت کاوه، او خپله کورنۍ او عیال به یې هم د عبادت لپاره روابین کړل، خپل لنگ به یې کلک وتاړه، یانې جماع او د هغې اسباب به یې بند کړل. بخاري.

نو گرانو لوستونکو مور باید د رمضان میاشت د عبادتونو لپاره یو فرصت او چانس وگڼو او په دغه میاشت کې تر نورو ټولو وختونو ډېره هڅه وکړو چې خپل خالق راضي کړو.

دولسم بحث: د لیلة القدر بیان:

لیلة القدر د هر رمضان میاشتې په اخرو لسو شپو کې شتون لریاو دا په تاق شپو کې راځي، ددې شپې عبادت د زرو میاشتو له عبادت څخه غوره دی، ددې طلب کولو سره د ایمان او ثواب لامله الله پاک د انسان گناهونه بښي؛ نو کونښ پکار دی، چې دا وروستی لس شپې په عبادت تیرې شي. او د لیلة القدر نور تفصیل یې د حدیثو او تفسیر په کتابونو کې شته دی.

دیارلسم بحث: هغه عذرونه چې روژه ورسره معاف ده.

۱: د داسې ناروغ لپاره روژه خوړل روا ده، چې د سختې ناروغۍ له کبله نشي کولی روژه ونیسي؛ نو که د جوړېدو تمه او هیله یې لرله قضاء به یې راوړي او که جوړېدو هیله یې نه لرله؛ نو د هرې روژې په بدل کې به فدیة ورکوي.

۲: په سفر کې روژه خوړل شته؛ خو قضا به یې رواړي.

۳: هغه لوږه او تنده چې له امله یې انسان ته د مرگ خطروي؛ نو روژه خوړل (فطر) ورته روا دی، او

قضا به یې رواړي. فقه السنة ۱ / ۲۹۱-۴

۴: د هغه شیخ فاني، بودی او کمزورې ښځې لپاره د روژې خوړل روا دي، چې د روژې نیولو وس او طاقت نه لري؛ خو د هرې روژې په مقابل کې په فدیة ورکوي چې هغه نیمه پیماننه غنم دي، د

احنافو علماؤ په نظر چې تقريباً دوه كيلو كېږي.

۵: حامله بنځه او شيدې وركونكې بنځې چې كله په خپل ځان او يا په خپلو بچيانو د مرگ ويره ولري؛ نو روژه خوړلى شي او قضا به يې راوړي.

۶: بنځه به د حيض او نفاس پرمهال روژه نه نيسي او ورسته به يې قضا راوړي.

۷: هغه بنديان چې كافران او ظالمان يې روژې نيولو ته نه پرېږدي او يا داسې سخت كارونه ورباندې كوي، چې روژه ورسره نه شي نيولى؛ نو افطار كولى يې شي او قضا به يې راوړي. **فقه السنه ۳۸۸/۱-۳۹۳**

څوارلسم بحث: د روژې د مياشتې (هلال) د ليدلو حكم:

د روژې مياشتې د ليدلو لپاره د يو تقوى دار او دينداره مسلمان شاهدي او گواهي وركول بس دى، چې مياشت وگوري او يا به د شعبان ديرش ورځې پوره كوي. **فقه السنه ۳۸۵/۱** او د جمهور علماؤ په نېز اختلاف مطالع معتبر دى، په دې مانا چې هر هېواد او قوم لپاره د خپل هېواد د مياشې ليدل باور لري او يا به د شعبان ديرش ورځې پوره كوي. او د اختر د مياشتې د ثبوت لپاره د ډېرو كسانو گواهي پكار ده، چې كله اسمان وريخ وي. هدايه كتاب الصوم

څوارلسم بحث: د رمضان د مياشتې د شپې قيام (عبادت كول)

هر مسلمان بايد د رمضان مياشتې په ټولو شپو كې د تراويح او تهجد لمانځه ته ډېره پاملرنه وكړي. او د تراويح او تهجد لمانځه په پوره ډاډ، خشوع، عاجزۍ، په بنايسته تلاوت كولو او د تجويد او بڼه اواز سره د قرآنكريم په ويلو سره ادا كړي، د تراويح د ركعاتو په شمېر كې د علماؤ اختلاف دى، چې مسلمانان بايد ددې اختلاف څخه د اصولو اختلاف جوړ نكړي او په دې موضوع باندې د هر راز جنگ د رامنځ ته كولو څخه ډډه وكړي. **فقه السنه ۱۸۲/۱**

پنځلسم بحث: د روژه ماتې بيان:

۱: په روژه ماتې كې مستحب طريقه دا ده، چې لمر ډوب شي او ماښام داخل شي؛ نو سمدلاسه روژه ماتې وشي.

۲: روژه ماتې په طاقو كجورو (خرماؤ) مستحب او كه خرما نه وي؛ نو په اوبو سره. **زادالمعاد ۲۳۲/۱**

۳: د روژه ماتې وخت كې دعا او ذكر بڼه قبلېږي او د روژه ماتې دعا دا ده. **(اللهم لك صمت وعلى رزقك افطرت) ابو داؤد ۲۳۸**

۴: محتاج انسان ته روژه ماتى ورکول ډېر اجر او ثواب لري. زادالمعاد ۲۳۲/۸

شپارلسم بحث: د پېشنمي بيان:

۱: پېشنمی کول مستحب دي. ۲: دا د خیر او برکت کار دی، ځکه روژي ته قوت وربښي او روژه اسانه کوي. ۳: روژه دارباندې الله پاک رحمت رالېږي او ملائکې ورته دعاگانې کوي. ۴: پېشنمی په لږ او مناسب خوراک او همدارنگه په اوبو هم روا دی. ۵: پېشنمی د نیمې شپې څخه تر سبا ختلو (قجر صادق) پورې روا دی. او ښه دا ده، چې فجر صادق ته نږدې وي. ۶: په دغه وخت کې تهجد، استغفار د الله تعالی نه بښنه غوښتل ډېر اجر او ثواب لري. **فقه السنة ۴۰۳/۱**

اوولسم بحث: د اعتکاف بيان:

اعتکاف په جومات کې دېره کېدل د ثواب او د الله پاک ته د نږدیکت او د هغه د رضا حاصلولو لپاره دی. اعتکاف بې له مسجد څخه بل ځای کې نه صحیح کېږي د رمضان میاشتې په وروستیو لسو شپو کې اعتکاف سنت دی او د اعتکاف پرمهال به انسان ډېر عبادت، ذکر، دعا، صدقه، تلاوت، لمونځ او نیک اعمال کوي، د اعتکاف پرمهال ډېرې خبرې او بې اړتیا د جومات نه بهر وتل ناروا دي. او د ناروغ پوښتنې او جنازې لپاره به د جومات څخه بهر نه رواخي؛ خو که د انساني اړیتا لپاره د باندې راوتلی وي، او په لاره کې یې دا دوه کارونه وکړل؛ نوروا ده. اعتکاف په جماع کولو فاسدېږي او قضاء به یې رواړي. د اعتکاف د نورو مسایلو او احکامو د پوهېدو لپاره د فقهي او حدیثونو کتابونه وگورئ، همدارنگه **فقه السنة ۴۱۹/۱ - ۴۲۸** وگورئ.

د روژې مبارکه میاشت کې من په خپلو دوعاوو کې هیر نکړی

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**